

SCLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljaka izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Vprašanje

Na svetu se dogaja marsikaj, česar človek pri najboljši volji nikakor ne razume. Ne mislimo pri tem na nerazrešljive uganke narave, tudi ne na razumu nedostopne tajne človeške duše, ampak na čisto navadne pojave, ki so podrejeni zakonom najjasnejše logike ali bi se vsaj morali po njih ravnati.

Tako na primer imamo ljudi, ki izpo-vedujejo načela krščanske moralne ga-veda, se smatrajo za najboljše državljane in navdušeno pozdravljajo povratek k verskim in npravnstvenim tradicijam naroda, ki se po vojni kot odpor proti brezbožnemu internacionalizmu vespovsod opaža. Oni so vseskozi sprejeli pogram, ki hoče državno življenje zopet osnovati na krščanski veri in npravn naših očetov, prosvetiteljev, svetcev in junakov. Narodni in državni prepoved na taki podlagi oznanjajo s tem večjo vnemo in prepričanostjo, ker so bili od države same izbrani, da ji služijo kot narodovi vzgojitelji in usmerjevalci mladine v omenjenem duhu. Oni so tudi poklicani, da se z vso odlo-čnostjo borijo proti vsemu in vsakemu, ki verske npravstvene in domovinske temelje države kakorkoli že ruši.

Do sem je vse v redu. Kdor hoče zajeziti val brezbožja, podiranje vsake verske, mor-alne in civilne avtoritete ter zagurati naši družbi obstoj pa resničen napredek v duhu krščanske ljubezni, socialne pravič-nosti in vzajemnosti ter miru, ta mora stati na programu narodne in državne obnove na podlagi trdne vere v Boga, v npravstvene in socialne nauke evangelija in v blagotvornost krščanske kulture, ki je bila predmet in cilj vse naše narodne zgodovine ter najvišja svetinja, za katero smo se borili. Kdor to priznava, pa mora tudi vse storiti in vse svoje sile, posebno če jih je sam posvetil službi države, zastaviti za to, da se pozitivno gradi omika našega naroda, predvsem mladine, na temelju krščanstva; mora gledati na to, da bo potrebna družabna preosnova izhajala iz krščanskih principov, ki zavra-čajo tako zasebno pohlepnost kakor zasu-šnjenje človeka pod diktaturo enega razreda; mora zadržati udanost državi in nositeljem njene avtoritete in oblasti na krščanskih čednostih zvestobe in na priznavanju naj-više absolutne avtoritete božje; mora kre-piti moralno, ki ima brezpogojno in večno veljavo kot zakon Boga, ki je absolutno dobro, in ne sme oznanjati etike, ki zida samo na minljivih in zmotam podvrženih zahtevah posameznika ali družbe. To je vse do kraja do konca logično, posebno če se kdo sam proglašati in smatra za prvobornika narodnega in državnega programa na teh temeljih.

Toda — čudo vseh čudes! — kar se zdi nam, navadnim državljanom logično, to oči-vidno ve velja za mnoge gori omenjene narodne voditelje in vzgojitelje. Obenem ko se naglašja potreba prepoved naroda, države, človeške družbe v smislu krščanskega ide-ologizma, nacionalne tradicije in zapadne omi-ke, čujemo, kako mnogi, ki so na ta program prisegli, na drugi strani pritrjujejo nazo-rom, ki so v popolnem protislovju z načeli političnega in kulturnega programa krš-čanske narodne države. To se opaža v mnogih državah, ki so se na to stališče narodne ob-nove postavili. Tako na primer smo te dni v neki inozemski reviji brali zahtevo, da naj bi se naroden vzgojitelj postavil na program »moralne celjuskincev«, z drugimi besedami, naj bi izpovedal brezbožno boljševiško etiko, koje najznačilnejši predstavniki in sledniki da so člani znane Schmidtove ekspedicije, ki so obšli v Beringovi cesti.

Ne bomo se dolgo mudili pri tem, kako smešna je ta trditev. Vsa čast Schmidtju in njegovim tovarišim, toda niti je njegova ekspedicijska vrhunec človeškega truda, vne-me za stvar in nesebične požrtvovalnosti, niti je na morali teh ljudi kaj specifično boljševiškega. Severnovzhodni in severozapadni prehod so našli že v 16. stoletju Cabot, Davis in Barents; nadaljevali so v 17. sto-letju Hudson, v 18. stoletju Bering ter car-istična kapitana Dežnev in Celjuskin, v 19. stoletju pa so se odlikovali Parry, Ross, Franklin in uspešno sta severozapadno pot dokončala od 1850—54 Mac Clure in Col-linson, dotim je severovzhodno srečno do-vršil v letih 1878—79 Nordenskiöld. Vsem tem junakom se o boljševiški moralni še sanjalo ni in so vsi brez izjeme (imenovali smo samo najvidnejša imena) bili verni kristjani. Njih-ovo junajstvo nesebičnosti, znanstvenega navdušenja in trpljenja za človeško kulturo je bilo gotovo enako, če ne večje od junaj-stva »Celjuskincev«, ki so na ledeni ploči bivali 60 dni, dotim so mnogi prejšnji raz-iskovalci severnega in južnega tečaja mor-ali v enakih ali še hušjih razmerah vztra-jati leto dni in več, vrh tega pa niso imeli na razpolago ne pare, ne nafta-motorjev, ne radio-aparatur in postaj ne brezžičnega br-zojava in letal. In neglede na vse to so mor-alne kreposti, ki so jih »Celjuskinci« po-kazali, čisto krščanskega izvora iz ruske nar-odne duše in npravi, plod tisoletne vzgo-je v trpljenju in potrpljenju za ideale krš-čanske družbe in kulturnega napredka, moralna dedščina, ki so jo sovjetski državljani in družba podedovali od bivše družbe in države.

Ker pa smo že navajeni, da se ne smemo čuditi niti najbolj bedastim trditvam na polju duhovnih spoznanj, ako pridejo iz ust ali peresa napolizobrazencev, ki žal čes-krat šušmarijo na polju narodne izobrazbe in prosvete, pustimo »Celjuskince« in se obr-nimo na one, ki takim in podobnim trditvam pritrjujejo in jih odobravajo ter jih vpra-šajmo: »Kako se to strinja z vzgojnimi pro-gramom države, ki se vrača h krščanskim moralnim tradicijam naroda?« S tem vpra-šanjem za danes zaključujemo in upamo,

„Petit Journal“ o nemških volitvah:

Opozarjamo na 5 milijonov: Ne!

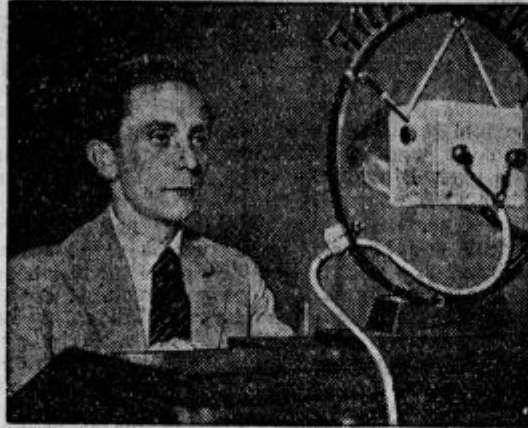
Presenečenja so posebno huda v Porenju, v vseh velikih pristaniških mestih in v - Berlinu

19. avgusta 1934	
Volivnih upravičencev	45.968.755
Volilo jih je	43.267.821 (95,3%)
»Dac glasovnic	38.279.514 (88,0%)
»Nec glasovnic	4.287.808 (10,1%)
Neveljavnih glasovnic	871.056 (1,9%)

München, 21. avg. E. Izid nedeljskih volitev v Nemčiji je sedaj končno ugotovljen. Nemški državni urad je izdal o izidih sledeče številke:

2. novembra 1933	
Volivnih upravičencev	45.439.064
Volilo jih je	43.548.002 (96,3%)
»Dac glasovnic	40.588.805 (93,4%)
»Nec glasovnic	2.100.181 (5,2%)
Neveljavnih	750.061 (1,1%)

Kako „Zürcher Zeitung“ razlaga volitve?

Dr. Göbbels — mož, ki je vodil plebiscit.

Potemtakem je plebiscit v nedeljo 19. avgusta sicer prinesel velikansko večino glasov za imenovanje Adolfa Hitlerja kot predsednika nemške države, a je treba pri ocenjevanju pogledati tudi drugo stran podobe: 7 milijonov ljudi, ki so glasovali proti, ali se glasovanja niso odeležili.

Izid volitev komentira »Neue Zürcher Zeitung« na sledeči način:

»Velikanska večina volivcev za imenovanje Hitlerja za državnega predsednika ni bila nikdar dvo-mljva. Toda v kupico zmagovalcev je padla tudi kapljica grenkobe in razočaranja. V primeru s številkami od 2. novembra 1933 moramo namreč ugotoviti, da pomenijo številke sedanjega plebiscita močan korak nazaj, ker so se »dac glasovi« znižali kar za 2 milijona, medtem ko so »nec glasovi« narasli tudi za 2 milijona. Dr. Göbbelsovo povelje, da mora število »dac« glasov na vsak način doseči ono od lan-skega leta, se torej ni izpolnilo. Zato je treba kot gotovo ugotovitev beležiti dejstvo, da tudi najbolj neizprosna propaganda ne more doseči ciljev, ki si jih svojevoljno postavlja. Propagandistični uspeh pa ostaja kljub temu velik, kajti, dejansko, koliko po-meni v Nemčiji opozicija, ki šteje prav za prav samo 4 milijone glasov, in če ji prištetjemo še neveljavne glasove ter one, ki se plebiscita niso udele-žili, 7 milijonov mož v vsej državi. Narodni socializem bo sedaj brčkone še poskušal svetu dokazati, ravno na podlagi naraslih števil-ke opozicije, kako svobodne so bile sedanje volitve. Toda za nepristranskega opazovalca dogodkov v Nemčiji so številke o »dac« glasovih manj zanimive kot pa one, ki registrirajo naraščanje protinarodno socialističnega režima.«

»Slika, ki jo dobimo s tega vidika,« piše »Neue Zürcher Zeitung«, »dokazuje, da so se od lani do letos izvršile v nemški javnosti velike spremembe. Lani je enotnost Nemčije prišla bolj do izraza kot pa letos, ko se kažejo v mnogo večji meri velike stare razpoke.«

V katoliških krajih

»Najbolj značilni so izidi v katoliških krajih Nemčije. V mestih, kot so Köln, Bonn, Aachen v katoliškem Porenju, znašajo »nec« glasovnice skorajda eno četrtino od-danih glasov. V Kölnu so »dac« glasovi padli za celih 200.000, »nec glasovi« pa narasli za četrtilijona. Po nekaterih mestih — kajti samo v mestih je bil nastop opozicije mogoč — so dosegle »nec« liste do 30%, nikjer pa niso padle pod 12%. Na-zadovanje glasov v teh krajih pomeni, da se katoli-cizem zelo giblje in da navzlic hušji propagandi in močnejšemu pritisku njegova moč po nekaj mesecih negotovitosti zopet solidno raste. Isto se lahko reče tudi o Westfalski, kjer je razmerje števil-ki in so tudi vzroki očitvidno podobni. Manj se je izkazala Bavarska, kjer so »nec« glasovnice pridobile le kakih 100.000. Sicer pa kažejo vsi volivni kraji v spodnjem Porenju kakor tudi v trierskem okrožju isto sliko. V južni Nemčiji so »nec« sile bolj narasle v Badenju (100.000) kot pa v Württembergu. Baden je katoliška dežela, Württemberg mešana.«

Industrijska območja

Zanimivo je tudi zadržanje industrijske-ga delavstva. Industrijski kraji so vrgli ogrom-ne »dac« številke. Da industrijsko delavstvo ni pri-spevalo k narastku »nec« glasov v Porurju, kjer so se držali edinele katoličani, dokazujejo izidi volite-v v drugih industrijskih področjih, kot v Halle-Merseburg, kjer so ostale postojanke od lani nespremenjene. Tudi industrija na Sakson-skem in v Šleziji je ostala po svoji miselnosti ista kot lani. »Dac« številke so ponekod le še nar-asile. Iz tega se mora sklepati, da so nekdan-je komunistične trdnjave padle po-

da bomo imeli priliko, da o tem tako zani-mivem kakor važnem vprašanju še kaj več izpregovorimo.

polnoma in menda za trajno v roke narodnega socializma.«

Velika mesta

»Nezadovoljnost protestantov ni prav nič vplivala na glasovanje, ker so v protestantskih kra-jih številke letos in pa lani ostale skoraj iste.«

»Značilni pa so izidi v velikih mestih. V Berlinu samem je »dac« količnik izgubil sko-raj 200.000 glasov. Potsdam, ki obsega dele Berlina ravnotako, »Nec« glasovnice so dosegle v ob-močju mesta Berlina grozečo številko pol mili-jona. Isto, če ne še hušjo sliko kažejo velika pri-staniška mesta, kot Hamburg, Bremen, Lü-beck, Bremen in Lübeck inata sploh naj-

večje število »nec« glasov, saj se je izrazila proti Adolfo Hitlerju četrtina vsega prebival-stva, in to navzlic temu, da je državni kancler imel svoj veliki in edini volivni govor ravno v Ham-burgu. Hamburg je dal »nec« listam nad 100.000 več glasov. Slika, ki jo nudijo velika trgovinska mesta, jasno kaže, da je prebivalstvo nezadovoljno, ker kljub obljubam vsled neznesnega gospodarskega po-ložaja Nemčije vedno bolj propada. Volivna pro-paganda tega temnega razpoloženja ni mogla pre-magati. Nasprotno pa opažamo, da je »dac« politika če mogoče še pridobila v veleposedniških pokrajinah vzhodne Prusije in Po-meranske.

„Politični signali“

Iz podanih slik je sicer težavno delati politična prerokovanja. Toda gotova dejstva bo nemška vlada brez dvoma smatrala za »politične signale« prvega reda. Zato bo zanimivo vedeti, kakšne sklepe bodo odgovorni ljudje v Nemčiji storili na podlagi volivnih števil in kakšne ukrepe bodo predpisali na podlagi teh sklepov. Saj je jasno tudi to, da je večina od 38 milijonov »dac« glasovalcev dala no-vemu predsedniku nemške države svoje zaupanje, da jih on štiti proti zablodam narodnosocialistične stranke.«

Hitlerjeva zahvala volivcem

Novi predsednik nemške države Adolf Hitler se je z naslednjim proglasom zahvalil nemškim voliv-cem in svoji stranki:

„... tudi ostali del“

Narodni socialisti! Narodne socialistke! Nemški tovariši! Z večerajšnjim dnem je zaključen 15 letni boj našega gibanja za oblast v Nemčiji. Od najvišjega vrha države pa do vodstva zadnje vasice z vso državno upravo vred se nemški rajh od danes naprej nahaja v rokah narodno socialistične stranke. To je plačilo za neizmeren trud, za številne žrtve. Zahval-jujem se vsem, ki so z večerajšnjim glasovanjem doprinesli k temu, da je enotnost države in gibanja pred vsem svetom dokazana.

Moja naloga in naloga nas vseh v bodoče bo, da to enotnost poglobimo in da v prav tako geni-jalnem, kakor odločnem in vztrajnem boju tudi ostali del našega naroda pridobimo za ideje in nauk narodnega socializma.

Ze danes ponooči so bili storjeni sklepi, kako izvesti to akcijo. Izpeljali jo bomo z naglino in temeljito, ki je lastna narodnemu socializmu. Boj za državno oblast je z današnjim dnem zaključen. Boj za naš dragi narod pa se bo nadaljeval. Pred očmi imam neomajno trden smoter, da priti mora dan in bo tudi prišel, ko bo tudi zadnji Nemeec v svojem sreju nosil simbol rajha kot priznanje k rajhu. — Berlin, 20. avgusta. — Adolf Hitler.

„... tudi zadnjih 10 odstotkov“

Strankarski tovariši! Strankarske tovarišice!

Sijajna večerajšnja zmaga naše narodno social-istične stranke je v prvi vrsti uspeh vaše zvestobe, požrtvovalnosti in marljivosti. Kot politični borei našega gibanja ste SA možje in SS možje, potem žani naše delavske mladinske in ženske organizacije napravili izredno delo. Poln brezmejnega za-upanja do vas sem odločen nadaljevati boj za dušo in enotnost nemškega naroda. V tem ponovnem boju za naš narod boste stali ob meni, kakor v prete-čenih 15 letih. In kakor nam je bilo mogoče pridobi-ti 90% nemškega naroda za narodni socializem, tako nam mora biti in nam tudi bo mogoče osvojit i si tudi zadnjih 10%. To bo zadnja krona naše zma-ge. — Berlin, 20. avgusta. — Adolf Hitler.

Nova preganjanja

Pariz, 21. avg. AA. Listi ne podcenjujejo plebiscitnega izida v Nemčiji. Pribijejo pa hkrati tudi to, da je ogromna večina nemškega naroda izvolila Hitlerja zaradi njegovega gesla proti inozemstvu. Nacionalni socializem se zdaj nagiba na skrajno desnico. Hitler za-govarja zdaj integralni nacionalizem.

»Echo de Paris« pravi: Najmanj, kar bo storil Hitler, bo to, da bo nadaljeval oborože-vati Nemčijo. Hitler je po »Journalu« še vedno kolos s trhlimi nogami, toda na čvrstem pod-stavku. »Petit Parisien« opozarja na pet mili-jonov Nemcev, ki so glasovali proti. Zdal napovedujejo nacionalni socialisti nova prega-nanja.

Pariz, 21. avg. AA. Ameriški diplomat Per-ry Belmont je izjavil »Petit Journalu«: Pruska miselnost je zelo iznajdljiva, toda kratkovidna. Z miselnostjo drugih evropskih držav se prav slabo ujema. Posebno slabo pa se ujema z mi-selnostjo Francije, USA in Velike Britanije. Vzorec te miselnosti smo imeli tudi v USA. Stotnik von Papej je bil med svetovno vojno hud nasprotnik naše vlade. Ameriška vlada je morala zahtevati, da ga je Berlin odpoklical. Dosegel pa je to, da se je Amerika postavila na stran zaveznikov.

Poklon pred armado

Adolf Hitler je ministru vojne brambe na-pisal sledeče pismo:

Gospod generalni polkovnik!

Danes, ko je nemški narod potrčil zakon od 3. avgusta, hočem Vam in po Vas armadi izraziti zahvalo za prisego zvestobe, ki ste mi jo dali kot svojemu voditelju in najvišjemu poveljniku. Kakor ste Vi obvezali častnike in vojske k zvestobi do moje osebe, tako bom tu-dj jaz vedno smatral za svojo najvišjo dolž-nost, da nastopim vsak čas za obstoj in ne-dotakljivost armade. S tem bom izvršil oporoko vekovitega maršala in tudi svojo vo-ljo, da bodi armada edini nosilec oborože-ne moči v državi.

Rusija — Japonska

Stiska na Daljnem vzhodu

Japonska odpove mornariški sporazum - Izjava gen. Blücherja

London, 21. avg. b. Po vesteh iz Moskve so prispele tja vesti z Daljnega vzhoda, da mandžurske in japonske oblasti še vedno vršijo aretacije sovjetskih uradnikov na vzhodno-kitajski železnici. Japonci sistematično zapira-jo uradnike in nameščence, ker hočejo povzro-čiti zastoj v prometu na progah, da bi potem lahko trdili, da so Rusi popolnoma ukiniti pro-met na progah, katero jim je treba odvzeti. Ste-vilno aretiranih je že preseglo 100. Aretacije se vršijo brez vsakih vzrokov in dokazov.

General Blücher o bodoči vojni

Moskva, 21. avg. b. Vsa sovjetski tisk se bavi v zadnjem času zelo mnogo s problemom države obrambe. V središču diskusije je pro-blem prehrane vojske. V zvezi s tem razprav-ljanjem se odkrito priznava, da zaenkrat ni nevarnosti, da bi nastopila proti Rusiji kakšna druga država, torej obstoja zaenkrat je nevar-nost rusko-japonske vojne. »Pravda« objavlja članek vrhovnega poveljnika sovjetske rdeče armade na Daljnem vzhodu generala Blücher-ja, ki odkrito opisuje položaj bodoče vojne proti Japoncem in opozarja na slabe strani sovjetskega položaja. Blücher pravi med dru-gim, da se bo bodoča vojna vodila na vsem ozemlju, kajti minuli so časi, da so bile borbe omejene le na fronto, v ozadju pa je ostalo

normalno življenje. Bodoča vojna bo prišla do izraza vseh središč javnega in privatnega živ-ljenja. Najznačilnejšo vlogo pa bo igral pro-blem preskrbe vojaštva s hrano in vsem osta-lim. Niti misliti se ne more na to, da bi bila evropska Rusija sposobna, da preskrbi s hra-no rdečo armado na Daljnem vzhodu. Zaradi tega je Blücher, kakor sam izjavlja, že ukrenil vse potrebno, da se bo preskrba vojaštva iz-vršila iz neposrednega ozadja. Naloga evropske Rusije pa bo, da preskrbi vojaštvo predvsem z municijo in ostalim vojnim materialom.

Tokio, 21. b. Dopisnik »United Pressa« po-roča, da je prišlo v japonski vladi do resnih nesoglasij zaradi odpovedi washingtonskega pomorskega sporazuma. Japonski listi že po-ročajo, da je zaradi tega vprašanja resno ogro-žena sama vlada, ker mornariški minister ad-miral Odumi, ki ga podpirajo vojni minister in nekateri, vodilni generali in admirali, brez-pogojno zahteva, da se ta pakt odpove, še predno se prično preliminarne pogajanja v Londonu. Ministrski predsednik se popolnoma strinja z zunanjim ministrom Hiroto, ki iz tak-tičnih razlogov ne smatra za oportuno, da se odpoved washingtonskega pomorskega spora-zuma izvrši že sedaj, ker hoče odvrči z Ja-ponske odgovornost za polom konference, ki bo l. 1935.

Junaka stratosfere v Ljubljani

Cosynsov pozdrav »Slovincu«. (Foto Mikola.)

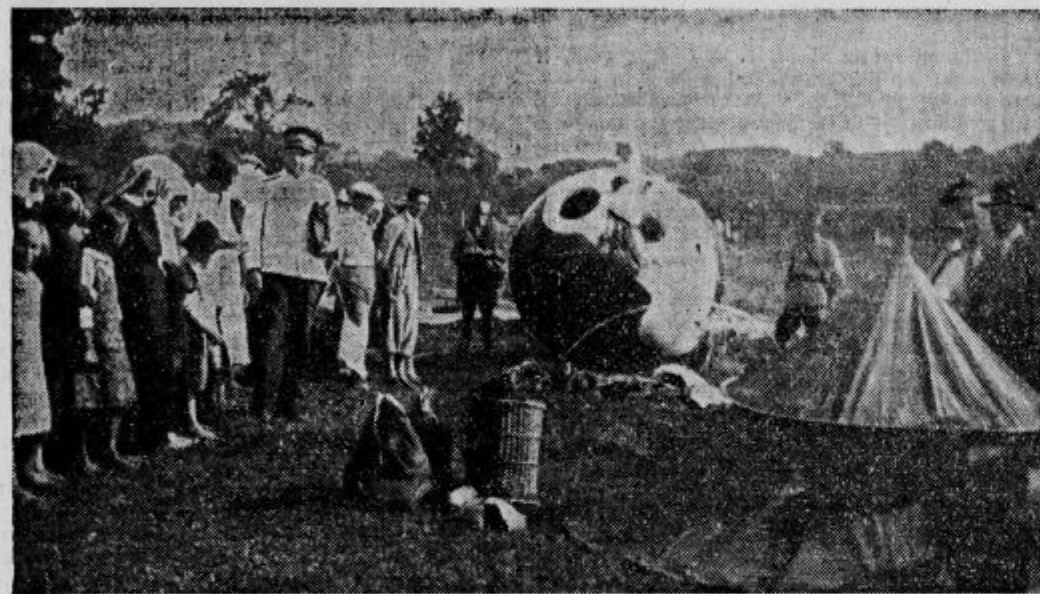
Ljubljana, 21. avgusta.

Prihod obeh stratosferskih letalcev je bil napovedan zvečer ob 19. Ob tej uri so se ljudje res pričeli zbirati, z začudenjem pa so zagledali karton z napisom, da je sprejem preložen na 20. Težko je bilo ljudem razumeti, kako se more tak obisk prelagati od ure do ure, kakor kakšna gledališka predstava. Pred magistratom so čakali zastopniki naših javnih oblasti in raznih korporacij, toda pričakovanih gostov ni bilo. Kje je vzrok, da je ljubljansko prebivalstvo bilo tako zelo potegnjeno, ko je toliko časa pričakovalo oba znamenita gosta, je težko ugotoviti. Stratosferska letalca sta v zraku sicer res precej trpela in bila izmučena, dolžnost tistih, ki trenutno reprezentirajo Slovenijo in ki so se kot takšni predstavili profesorju Cosynsu in njegovemu

mobile, ki bi ju brez nezgode pripeljali v Ljubljano. Redka prilika se nudi Sloveniji, da sprejema tako znamenite goste in še to priliko je Slovenija po krivdi svojih reprezentantov zamudila.

Inozemski čakalci

Pred magistratom so se zbirale velike množice ljudi, zbrani so bili zastopniki oblasti, mestne občine, zbrani so bili zastopniki skoraj vseh časopisov Jugoslavije in napeljan je bil tudi mikrofoni ljubljanske radijske postaje, ki je imela zvezo z belgradsko in zagrebško, bruseljsko in dunajsko radijsko postajo ter po teh z vsem svetom. Skoraj ves svet je pričakoval poročil iz Ljubljane, toda vesti iz Ljubljane do polnoči ni bilo.

V ozadju gondola. Pred ljudmi košara, v kateri sta s padalom spustila na tla nekaj aparatov in svinčenih obtežb. (Foto Kozar.)

asistentu van der Elstu, pa bi bila, da vsaj na varnih slovenskih tleh ne doživi motenj. Zakaj, če sta stratosferska letalca plavala varno v zraku in v nadzračnem prostoru, bi mogla varno potovati toliko bolj po slovenskih cestah. Pristanek stratosfernega balona in obeh znanstvenih junakov ni samo stvar katerekoli osebe ali kakšnega kluba, temveč je to mednarodna zadeva, ki je zahtevala, da goste najbolj dostojno sprejmemo, ne pa da jih mučimo po naših netlakovanih cestah z ostarelim vozilom. Defekti, ki so se dogajali profesorju Cosynsu na cesti od Celja proti Ljubljani, so zelo razumljivi.

Vozilu, s katerim sta potovala oba letalca proti Ljubljani, so se pripetile snoči neprijetne okvare. V Savinjski dolini pa je avto pričel tako pešati, da je bilo brezupno, kako naj bi prevozil trojanske klance. Zato sta morala letalca s spremstvom prenesti na drug osebni avto, ki ju je prepeljal v Ljubljano. V Ljubljano sta prišla letalca ob tričetrti na 1. Tu sta se v hotelu Union najprej umila, ter nato odšla v Kasino v zaključeno družbo. Popolnoma utrujena pa sta se kaj kmalu poslovila in odšla nazaj v hotel Union, kjer sta legla k počitku.

Ljubljanska Avtoklub in Aeroklub sta se danes sicer potrudila, da popravita zamujeno, vendar pa je za Slovenijo kot gostoljubno deželo mučno, da so tako redki gosti doživeli takšne neprijetnosti. Avtoklub in Aeroklub bi že mogla poslati obema stratosfernima letalcema na razpolago dostojne avto-

Pogled v gondolo. (Foto Škerlak.)

Junaka po pristanku v Zenavljah. Prof. Cosyns stoji ob gondoli, njegov tovariš gleda iz gondole. (Foto Kozar.)

Zanimiva je bila pred magistratom skupina, ki so jo tvorili: ožji sotrudnik prof. Piccarda dr. Marton z ženo in urednik bruseljskega »Soira« ter dopisnik »Petit Parisien« Dupierreux. Ta skupina je odšla iz Bruxellesa ob istem času, kakor se je dvignil Cosynsev balon, ter je potovala skozi Strassbourg, Bazel, Curich, Locarno in Milan v Trst. Skupina je skušala zasledovati in spremljati balon na vsej njegovi poti. Sled za njim pa je izgubila na švicarskih tleh, ko je balon zavil čez Avstrijo, avto pa skozi Italijo. V Trstu je ta skupina zvedela, da je balon pristal na slovenskih tleh, ter je snoči dospela v Ljubljano.

Pred magistratom se je zbralo poleg te skupine tudi več časnika, med temi tudi belgr. dopisnik agencije Havas. Več evropskih listov in agencij pa je medtem prosilo naše uredništvo za informacije o sprejemu letalcev v Ljubljani. Kljub obljubam, da bodo te prošnje izpolnjene vsaj do polnoči smo morali evropskim listom odgovarjati z obžalovanjem. Kje se nahajajo letalci, so vedeli o polnoči samo tisti, ki so letalce spremljali na poti od Murske Sobotne v Ljubljano.

— Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

Izlet na Gorenjsko

Prof. Cosyns je danes vstal okoli 11. Kosila sta pri belgijskem konzulu dr. Dularju.

Oba znamenita gosta sta bila opozorjena na naj-novejše izsledke slovenskih jamarjev, zlasti na Križno jamo, o kateri je obširno poročal že »Slovenec«, za njim pa belgradska »Politika«. Jamarji so izročili prof. Cosynsu, ki tudi sam vneto raziskuje jame v Pirinejih, nekaj svojih fotografij in razprav. Profesor Cosyns je celo izrazil željo, da bi obiskal sam Križno jamo, toda to bi zahtevalo vsaj dva, tri dni.

Ob tričetrti na 1 je poštni direktor dr. Tavzes intervjuval v radiju profesorja Cosynsa. Intervju je trajal približno četrt ure. V spremstvu belgijskega konzula in poštne direktorja dr. Tavzesa sta se oba znanstvenika nato odpeljala na Gorenjsko, kjer so jima bile razkazane vse lepote Slovenije.

Prof. Cosyns se zahvaljuje ljudstvu Slovenske krajine

Ko je bil zanimivi intervju v radlu končan, je profesorja Cosynsa v imenu mlade slovenske inteligence iz Slovenske krajine pozdravil profesor Vilko Novak. Izročil mu je zemljevid Slovenske krajine, ki je nedavno izšel.

Profesor Cosyns je z velikim zanimanjem ogledoval kraje, v katerih bližini je njegov balon pristal. Še bolj pa se je razveselil francoske brošure univerzitetnega rektorja dr. Slaviča o Slovenski krajini, ki je izšla med mirovno konferenco v Parizu leta 1919. Bil je prijetno presenečen in vidno vzradošen nad tolikšno pozornostjo naše akademske mladine. Prosil je prof. Novaka, naj sporoči ljudstvu Slovenske krajine, zlasti pa tankakršnim študentom, njegovo iskreno zahvalo za vso poštvovalnost in pomoč, ki je bil deležen pri pristanku. Prav posebej pa se je zahvalil za gostoljubni sprejem, s katerim je naše prekmur-

Za izlet:
dobra
oprema in
Union
čokolada

Gondola po pristanku. (Foto Škerlak.)

ske ljudstvo počastilo — ne njega, ampak njegovo resno znanstveno stremljenje in delo. To dokazuje visoko kulturno zrelost našega ljudstva, ki je od njegove prijaznosti kar očaran. Ohranil ga bo v najlepšem spominu.

Predavanje v ljubljanskem radiu — ki je šlo po vsem svetu

Cosyns se zahvaljuje Slovencem za lep in gostoljuben sprejem

Ljubljana, 21. avg.

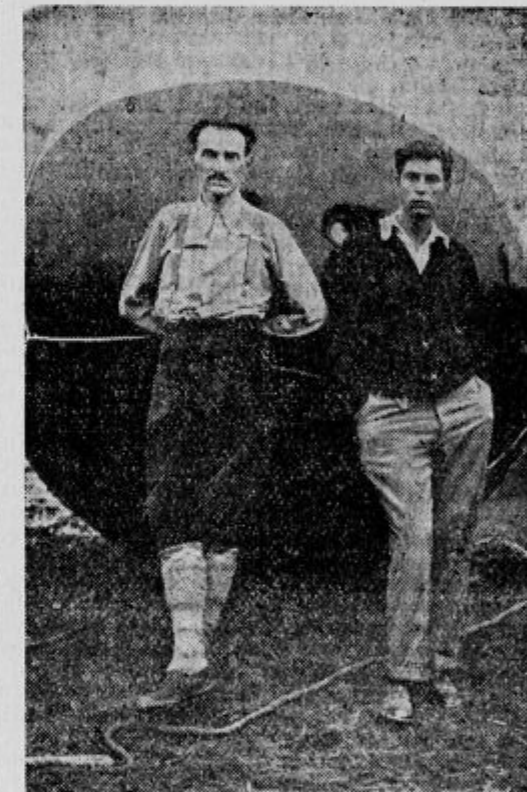
Nekaj čez četrt na eno je prišel Cosyns skupno s tovarišem in v spremstvu večje družbe v studio Radia Ljubljane. Peljali so ga v veliko oddajno dvorano, kjer so sledili lahko njegovim izvajanjem tudi številni časnika, ki so prišli iz najrazličnejših krajev v Ljubljani. Intervju s Cosynsom so prenašale vse naše radijske oddajne postaje: Ljubljana, Zagreb in Belgrad, izmed inozemskih pa Bruselj, Dunaj razgovora ni prenašal, pač pa ga je posnel na plošče in ga je dunajska oddajna postaja obenem z vsemi avstrijskimi postajami oddala zvečer ob 18.15 na voščenihih ploščah.

Najprej ga je v francoščini pozdravil vodja komisarijata ljubljanske radijske oddajne postaje, ki je ugotovil, da je to prvo obvestilo po radiju, ki ga daje belgijski učenjak. Nato je slavil velik pomen poleta, ki ga je Cosyns izvršil že drugič. Velik je pomen teh znanstvenih poizkusov in treba je imeti tudi veliko hrabrost za izvrševanje. Hrabra junaka stratosfere sta hotela s svojim poletom tudi služiti svojemu narodu. Želi, da bi bil polet kronan z največjim uspehom v čast belgijske domovine.

Nato je dal učenjaku nekaj vprašanj, na katere je Cosyns prav živahno odgovarjal. Vprašal ga je, pod kakšnimi pogoji se je izvršil polet in ali sta imela težkoče. Cosyns je odgovoril, da je šlo vse v redu, polet se je izvršil popolnoma eksaktno, kakor je bilo pričakovati in kakor je bilo določeno.

Povprašan o praktičnih rezultatih je Cosyns dejal, da je danes nemogoče že natančno opisati rezultate raziskovanj, ker je za to treba izvršiti še veliko računskih operacij in hoče to izvršiti v miru v Bruslju.

Na vprašanje, ali sta računala, da bosta pristala pri nas, se je glasil odgovor Cosynsa, da ni mislil, da ga bo odneslo tako daleč. V začetku je mislil, da je pristal v Avstriji. O naših krajih in ljudeh je dejal, da doslej še ni bil v Jugoslaviji, da pa je srečen, da je imel priliko spoznati njihove lepote in da je naša dežela vsekakor zelo lepa. O pristanku je dejal, da se je izvršil najlepše. Bil je najboljši, kakor si je bilo mogoče želeli, brez pretresljajev. O prebivalstvu je dejal, da ga je z navdušenjem sprejelo ter mu pomagalo. Ravno tako so mu pomagale tudi oblasti, katere pa prvi dan niso še bile obveščene. Drugi dan pa so bile obveščene in

Utrujena junaka. (Foto Mikola.)

so šle v vsakem oziru raziskovalcema na roko. Storile so vse, kar so mogle.

Nato je intervjuvar vprašal Cosynsa, ali je že pripravil vse potrebno za vrnitev. Cosyns mu je odgovoril, da je že vse pripravljeno za odhod. Tudi železniška uprava je šla raziskovalcema na roko ter je ukrenila vse potrebno za čimprejšnji prevoz v Belgijo.

Ko se bo Cosyns vrnil v Belgijo, je obljubil, da bo povedal v Belgiji povsod o priskrbenem sprejemu v Slovenski krajini ter v drugih krajih posebno pa v Ljubljani. Spraševalce je končal intervju z besedami: Ker ste naš gost, Vas ne smemo preveč spraševati. Poleg tega ste pa tudi utrujeni. Zato Vam želim, da se dobro počutite v našem mestu, katero ste za dan obiskali.

Balon po pristanku. Zadaž za gondolo je razprostrti prazni balon, pred gondolo košara. (Foto Kozar.)

Novodobne zračne vojske

Njih sestava in njih naloge

V svetovni vojni so igrala zračne vojske v prvi vrsti izvidniško nalogo, razen tega so imele nalogo, da vznemirjajo in oškodujejo sovražnika s posameznimi bombnimi napadi v zaledju in na fronti. Za velike skupne, odločilne napade je niso uporabljali. V bodoči vojni se bo uloga zračnih brodovij seve temeljito izpremenila. Po vseh državah so se ustanovili posebne zračne vojske, ki bodo nastopale skupno po starem vojnem načelu, da je treba bojne sile vkup držati; kopni vojski in mornarici bo dodeljenih le neko omejeno število letal za nujne namene.

Pri armadah in mornaricah bodo sodelovala v glavnem izvidniška in artilerijska letala. Danes je nemogoče voditi armado na suhem — saj je bojišče povsem prazno; zato je nujno potrebno zračno izvidništvo. Prav tako je pomorsko brodovje na odprtem morju slepo, če nima pregleda iz zračnih višav. Letalske naloge so danes tako mnogovrstne, da se je šolanje letalskega osebja, posebno častnikov, skrajno razmahnilo in poglobilo. Danes se zahteva od letalskega častnika, da je na vseh področjih domač; njegova izobrazba mora biti tako vsestranska, da ga je mogoče brez pomislekov uporabiti tako na kopnem kakor na morju in enako v zračni armadi. Za izvidništvo, to je za vestno, jasno in točno poročanje je treba temeljito vojaško-znanstvene predizobrazbe, vrhu tega je treba obvladati brezžično brzojavljanje, strojno puškarnstvo, natančno je treba poznati vsa letalska vedo in prakso in biti sposoben vsak hip nadomestiti pilota, če bi bil ta ustreljen itd. Izobrazba letalskega častnika je enaka izobrazbi generalštabnih častnikov, a izpopolniti jo je treba še z gori navedenimi sposobnostmi.

Nič manj važna kakor kakovost osebja je tudi kakovost materiala. Zračna vojska mora biti oskrb-

ljena z raznovrtnim materialom, prav kakor armada na suhem in mornarica. Za izvidniške svrhe so potrebna posebna izvidniška letala, ki so uporabna tudi kot lahki bombarderji; v takih primerih se mora del kurivnih zalog umakniti tovoru bomb. Seveda izgubi pri tem letalo na svojem akcijskem radiju — ostati more manj časa v zraku.

Srednjevelika bomba letala morajo služiti tudi dopolnitvam in biti zelo hitra, da se morejo kosi s sovražnimi lovskimi letali in biti kos tudi obrambi z zemlje. Veliki težki bombarderji pa imajo nasprotno samo eno nalogo: da rušijo velike zgradbe, utrde itd.

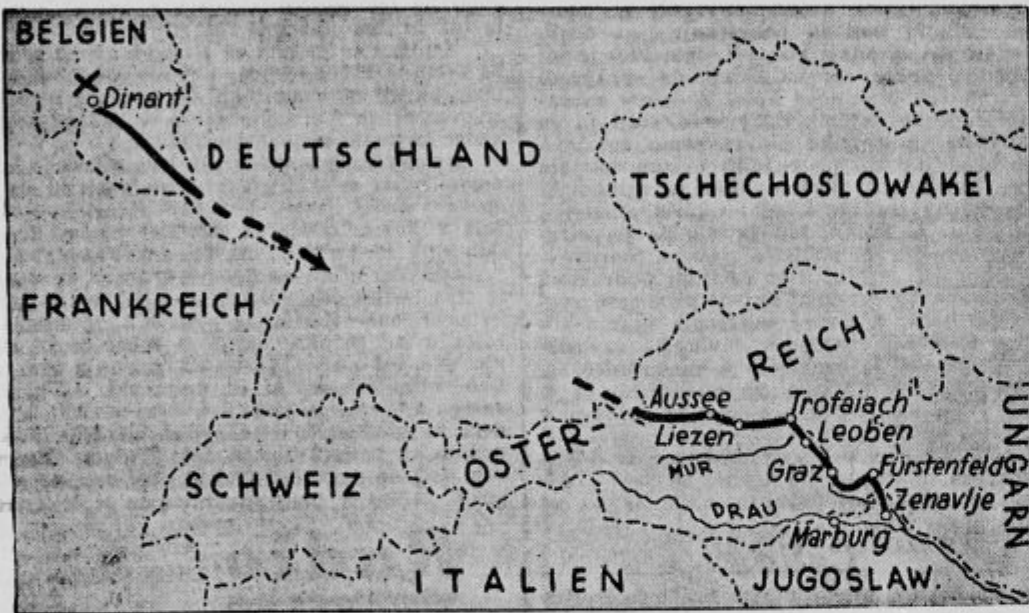
Bistven sestavni del vsake zračne armade so lovska letalska brodovja, ki imajo nalogo, da krijejo izvidnike in bombarderje. Vsa sestava zračne armade se krije s sestavo suhozemskih armad in mornaric in je zato vedno v položaju, da poseže v razvoj dogodkov kjerkoli treba.

Zračna armada mora biti pripravljena, da nastopi nemudoma, čim se začne sovražnost. Ker nobena država v miru ne more vzdrževati vseh priprav za takojšnjo zračno obrambo, velja pač posebno za zračno vojsko, da tisti prej melje, ki prej pride. Nenaaden zračni napad pod spretnim vodstvom utegne imeti izredno dalekosežne posledice. Prav tako mora biti zračna vojska dovolj močna, da prenese neizbežne velike izgube prvih dni in ostane sposobna za poznejše naloge.

Zračna armada obsega torej enote, ki spadajo deloma k večjim enotam kopnih armad, in sicer k konjeniškim divizijam, mehaničnim in motorističnim divizijam, armadnim zborom in armadam, ter slednjih tudi k mornarici.

Te enote so: zaključene skupine za izvidništvo in topniško letalsko službo, lovska brodovja in bombarderske skupine.

Uspeli polet v stratosfero

Zemljevid o stratosferskem poletu prof. Cosynsa, ki ga je razposlalo znano berlinsko založništvo za časopisne ilustracije. Jugoslovanske Zenavje so pravilno označene, manjka le kljukica na Z. Zanimivo je, da balona v Nemčiji niso opazili in je neznano, nad katerimi kraji je letel. Balon so opazili zopet šele v Avstriji.

Prva izvorna elika o vzletu inž. Maksa Cosynsa in njegovega asistenta van der Elsta, ki ju je dobra sreča zanesla v Slovensko krajino.

Mati ruske revolucije zbolela

Kakor poročajo češki listi, je pred kratkim hudo obolela 90letna ruska revolucionarka Katarina Breškovec, ki jo imenujejo »mater ruske revolucije«. Starka živi na malem posestvu v bližini Prage in je zadnje dni zaradi možganskih krvavitev oslepeła in onemogla. Te dni se je podal v Prago Aleksander Kerenski, nekdanji predsednik tačasne ruske vlade, da obišče starico, katere stasje je ekoraj brezupno.

Gozdovi v morju

Splošno se je mislilo, da so 100 m visoka mamutova drevesa, ki rastejo v afriških pragozdih ob Kongu, najvišja. Sedaj nam pa poročajo, da je neki norveški raziskovalec polarnih krajev zasledil v arktičnem morju na morskem dnu pragozdove z primeroma večjimi in obsežnejšimi debli. Nekatere so celo do 180 m visoke. V splošnem nam je polarna flora malo znana in bi mogli komaj verjeti tam vstati.

Sportniki, grozi vam konkurenca

Ravnatelj pariške norišnice sv. Ane že tretje leto navdušuje svoje bolnike za sport in imel je že nekaj uspehov. Njegov zavod je pridobil vzorno urejene sportne prostore in kopališče. Seveda so kazali umobolni najmanj umevanja za one igre, ki so vajene na disciplino. Pri nogometu misli n. pr. sleherni igralec samo na goal, ne zmeni se za svoje tovariše in celo napada lastna vrata. Razen tega so kazali nogometaši preveč navdušenja: večkrat se je končala igra s pretepom, kakor se to dogaja tudi pri normalnih igralcih. Vsled tega je moral ravnatelj naposled ukiniti nogomet. Prav tako je prepovedal tudi nedolžni croquet, ker so neusmiljeno mltili udeleženci s kladivi po nasprotnikih. Zato pa kažejo umobolni velike zmožnosti za telovadbo in lahko atletiko. Otožni melanholiki in k osamljenosti nagnjene žrtve blaznosti imajo krasne uspehe pri begu na daljavo, oziroma z zaprekami. Ravnatelj zatrjuje, da so ponosni bolniki na dosežene zmage. Sportne prireditve olajšajo njih trpljenje in koristno vplivajo na zdravljenje. Ni izključeno, da bodo dosegli umobolni nove rekorde in celo prekosili zdrave nrvake.

Angleška ekspedicija odkrila nov dragulj

Te dni se je vrnila v London ekspedicija, ki jo je vodil po Libijski puščavi geograf Patrick A. Clayton. Njegovi zapiski so res mični, morda celo senzacionalni. Patrick Clayton je prehodil 80.000 angleških milj po Libijski puščavi. Tudi z letali si je pomagala ekspedicija. Raziskovanje ni bilo lahko, ker še nimamo natančnih zemljevidov o Libijski puščavi. Clayton je odkril neko staro oazo, ki je noben Evropec že 80 let ni videl. Splošno so domnevali, da je že izginila. Clayton je prinesel s seboj dragocen kamen, ki mu ga je izbrusil neki Londončan. Kamen je rumenkast. Angleški izvedenci, med temi dr. Spencer, trdijo, da je ta vrsta kamna povsem nova. Kamnu so takoj dali ime, in sicer »cosmic gem«, kozmični dragulj, kakor da bi bil padel kje s kake zvezde na zemljo. Ko so londonski listi objavili to vest, je pričel Clayton prejemati dan za dnem prave kupe pisem. Zlatarji in bogate gospe so ga vpraševali, kako je prišel do kamna in ali bi jih lahko še več prinesli iz Libije. Clayton sam se za to odkritje ni posebno zanimal, zanj veljajo več zemljepisne ugotovitve.

Holandec Pellenaars, svetovni mojster zlatarjev. V rokah drži priborjeno častno nagrado nemške države.

Gospa (odhajajoči služkinji): Pa ste trdili, ko ste prišli k nam, da ste služili samo v boljših družinah.

Služkinja: Zdaj tega ne morem več reči.

Največji tovor srebra, ki so ga kdaj vozili čez Atlantik. Na parniku »Washington« so prepeljali iz Southamptona v Newyork 12.000 »palice« srebra. Na eliki vidimo vkrcavanje bele kovine.

Misijonar - socialni reformator v Južni Afriki

Vsa južna Afrika pozna marianhiškega misijonarja p. Bernarda Husa kot odličnega voditelja in organizatorja za socialno-gospodarsko obnovo domačinov, ki žive v obupnih razmerah.

Pretekli mesec ga je zaprosila za pomoč univerza v Johannesburgu, da bi naj proučil žalosten položaj popolnoma ubožanih domačinov v bližnjih okrajih. P. Huss je obiskal posamezne naselbine in pokazal prebivalstvu, kako si naj sami pomagajo in si izboljšajo svoj položaj. Poleg tega je skušal pridobiti tudi bele naseljence iz okolice, da bi pomagali bednim domačinom. Kmalu nato ga je poklical škof Meysing iz Kimberleja. Šlo je za ustanovitev kmetijske šole v Bečuana-deželi. Tu je našel katoliško misijonsko delo na silne težkosti. Pogovarjal se je s samostojne deželice, ki je pod angleškim varstvom, so se bili naveličali neprestanih sporov in preprirov med številnimi protestantskimi sektami in so dovolili samo eni sekti udeleževanje. Katoliški Cerkvi je bilo prepovedano vsako udeleževanje v tej pokrajini. Misijonski škof je sedaj kupil v tem ozemlju posestvo in upa, da bo predvsem z ustanovitvijo kmetijske šole pripravil pot misijonskemu delu. V načrtu je tudi ustanovitev bolnišnice z dominikanskimi sestrami in z misijonskim zdravnikom.

V Johannesburgu je govoril p. Huss pred mnogimi izobraženimi domačini o gospodarskih vprašanjih in o ustanavljanju kreditnih zadrug po sistemu samopomoči. Zanimivo je, da je p. Huss v letih od 1926 do 1931 postopoma ustvaril in izpopolnil več denarnih zavodov (bank), ki jih upravljajo domačini.

Pred kratkim je dobil zaslužni misijonar celo iz Ugande (Osrednja Afrika) razna pisma s prošnjo za nasvete glede ustanavljanja kmetijskih šol. Celu iz Belgijskega Konga prihajajo prošnje za razne nasvete v socialno-gospodarskih vprašanjih.

Za svoje uspešno in pozitivno delo pa žanje p. Huss sovražnost komunistov in ostalih veri in socialnemu redu sovražnih elementov, ki so ga že večkrat napadli, saj vedo, da jim on s svojim delom onemogočuje zahrbtno rovarjenje med domačini.

Sirotnica proti otroškemu mrtvoudu

Zdravniki William Park, Josephine Noal in Henry Wirt Jackson so sestavili sirotko proti otroškemu mrtvoudu. Sklenili so poskusiti zdravilo na samih sebi. Dali so si vbrižgniti 5 cm sirotke. Za komnen uspeh bodo zvedeli šele čez tri ali štiri tedne.

Mož ki ima veliko družino, da majhen avtomobil

Predsednik Roosevelt se zahvaljuje vlakovodji posebnega vlaka, s katerim se je z dopusta vrnil v Washington, za dobro vožnjo.

Smrt stoletne starke

V bližini vasice Blahi v Macedoniji je pogorela samotna kmetaka hiša, kjer je našlo smrt troje posestnikovih otrok. Ko so privedli na pogorišče stoletno prababico in ji pokazali ožgana otroška trupla, je stariko ob tem strašnem pogledu zadela kap in se je zgrudila na mestu mrtva.

Osební zdravniki rimskih cesarjev so po Plinijem sporočilu prejemale 250.000 sesterecev plače, to je nekako 1 milijon dinarjev letno. Stertiničev zdravnik je prejel celo 500.000 sesterecev, ker je dokazal, da v zasebni praksi zasluži 600.000 sesterecev.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; izentovani oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglaš se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pešna vrstica po Din 2.56. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

MLADA prodajalka
izučena v trgovini z mešanimi blagom, z 1 letno trgovsko šolo, išče mesto v solidni trgovini na deželi. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prodajalka« št. 8704. (a)

Mlad fant

prosi usmiljena srca za kakršnokoli zaposlitev. — Naslov: Poštno ležeče, Velike Lašče 111. (a)

Iščem službo sluga

v kake trgovini proti kavčiji 4—5000 Din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod znamko »Zvest« 9498. (a)

Denar

Hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov prodajamo in kupujemo najugodnejše. Pišite takoj na Bančno kom. zavod, Maribor, Aleksandrova cesta 40. — Za odgovor znamko za 3 Din. (d)

Dijaki

V Brnu
dobita 1—2 dijaka prvotno stanovanje za zmerno ceno. Kopalnica, klavir, radio. Pojasnila: Finger, Kranj. (D)

V Celju

Dijake sprejme na stanovanje in hrano Kerkoš, Celje, Ozka ulica 5. (D)

Stanovanja

IŠČEJO:

Stanovanje — sobico
išče kuharica proti popoldanskemu delu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sobica« 9499. (c)

ODDAJO:

Udobno stanovanje
mirno, 4 sobe, pritlikline, prav nasproti sv. Jožefa takoj oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9497. (c)

Soba se odda

solidni osebi. Bleiwaisova 15/III. (s)

Vajenci

Učenko
ki ima veselje do pletilstva, sprejme K. Soss, Mestni trg 18. — Istotam kupim večjo množino špul. (v)

Pohišstvo

Spalnice
moderne, iz orehove korenine, pleskane in kuhinjske opravne ter drugo pohišstvo dobite najceneje pri Andlovič, Komenskega ulica 34. (8)

Glasba

Klavirji! Planini!
Kupujte na broke od Din 400.—
prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrol, Hübel, Stöngl originalni, ki so nesporno najboljše! (Lahka precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Maticice **Alfonz Breznik** Aleksandrova cesta 7. Vellkanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun. (D)

Malinovec

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6. (l)

Posestva

Parcela v Jaršah
v bližini železniške postaje Ruše, z gostilno, žago in lesno industrijo, naprodaj. Cena ca. Din 500.000, plačljiva deloma tudi z vložitvami knjižicami mariborskih denarnih zavodov. Informacije daje Posojilnica v Rušah. p

Lepa hišica

na lepem kraju za 37.000 Din naprodaj. Težno pri Mariboru, Levstikova 7, Maribor. (p)

Hiša

trgovska, industrijska in stanovanjska, v Ljubljani, na najprometnejši cesti, površine ca. 4000 m² — naprodaj. Ponudbe pod »Donos 100.000« št. 9536 upravi »Slovenca«. (p)

Kupimo

Tamburice
zlasti bugarije in berde se kupijo. Opis in cena na župni urad Trebnje. k

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana**, Ilirska ulica 36, vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (l)

Prodamo

Dobro in poceni
se oblečete pri Preskarju, Sv. Petra cesta 14. (l)

Gospodinje, gostilne, obrtniki

ne zamudite ugodne prilike! — Radi izpraznitve zaloge, prodaja iz skladišča **Stanko Florjančič**, železnina, Resljeva cesta št. 3 (pri Zmajskem mostu) po najnižjih cenah. Vhod v skladišče skozi dvorišče. (l)

Lipski jesenski sejem 1934

začne 26. avgusta

33 1/3% popusta v vožnji na nemških železnicah

Vsa obvestila daje

Ing. G. TONNIES, Ljubljana, Tyrševa 33, Tel. 27-62

ali **Zvanični biro lajpciškog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33**

100 oleandrov

mladih, vitkih, raznobarnih, do 3 m visokih, komad 15 do 85 Din — prodam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9523. (l)

Železne jaslji

s koriti, voz (dira), lesen ogražja za lokal (pisarno), kopirna stiskalnica in golobnjak naprodaj. Celovška cesta 50. (l)

Otroški voziček

zelo lep, poceni prodaja Gorjanec, Mencingerjeva št. 39. (l)

Lokomobila 35 KS

1923, 10 Atm., malo rabljena, v najboljšem stanju, naprodaj. Ponudbe pod šifro »Lokomobila 35« št. 9531. (l)

PREMOG drva

Telefon 3934 SLOVŠA
Kolezijska 19

Cviček

originalni dobite v **Centralni vinarni v Ljubljani**

Ali se hočete osvoboditi? revmatizma, protina

Trganje in zbadanje po udih in sklepih, otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje in ščipanje po različnih delih telesa, pa tudi slabost oči so često posledica revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

Nudim Vam
zdravino, mokrasto kislino razkrojujočo, izmenno snovi in izločanje, pospešujočo domačo zdraviljenje s pijačo, ki se na umeten način povsem naravnostestavlja iz nekoga blagodejnega zdravilnega vrelca, ki ga je dobrotljiva mati narava darovala bolnim ljudem.

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih vseh državah obstoječih skrajših povsem zastonj in franko poskušajo zajedno s poučno razpravo. Sami se boste uverili o neškodljivosti tega sredstva in njegovem naglem delovanju.

Pošto zbiralno mesto: **ERNST PASTERNAK, BERLIN S. O.** Michaelkirchplatz 13, Abt. H. 808.

Zahvala

Vsem, ki so nam ob smrti našega ljubega brata, svaka, strica **zlatomašnika dr. Jožefa Dolenca** konzist. svetnika, bogoslovnega profesorja v p. izrazili sočutje in blagopokojniku izkazali zadnjo čast, se najtopleje zahvalujemo. Posebno pa se zahvalujemo mil. g. stolnemu proštu Ignaciju Nadraku, ki je vodil žalni sprevod v Ljubljani, samostanski družini oo. frančiškanov v Ljubljani, ki je naklanjala pokojniku vsa leta toliko uslužne ljubeznivosti, g. župniku v Planini in duhovnim tovarišem, ki so ga ondi spremili na zadnji poti in pogrebem v Ljubljani in v Planini. Vsem pa, ki so ga poznali, priporočamo dragega pokojnika v nadaljnji krščanski spomin!

V Planini pri Rakeku, dne 21. avgusta 1934.

Zalujoči ostali.

NAJBOLJŠI ŠIVALNI STROJI „ADLER“ IN „GRITZNER“

pokromana koleca „GRITZNER“
plotilni stroji „DIAMANT“
po izredno niskih cenah
samo pri tvrdki **JOSIP PETELINC LJUBLJANA**
blizu Prešernovega spomenika, za vodo.
Telefon št. 2913.

Večletna garancija! Pouk v umetnem vezenju brezplačen!

DOBER TEK JE ZNAK ZDRAVJA.

Čim pa opazite pri otrocih ali odraslih, da jim jed ne prija, da niso dobre volje, je to znak nerazpoloženja. Ne boste storili napak, ako jim daste takoj v malo vode ali mleka prašek »Magna«. »Magna« čisti prijetno, brez bolečin. »Magna« osvežuje. Za iztrebljenje otrok majhnih, odrasli veliko žlico.

»Magna« prašek se dobi v vseh lekarnah. Zavoječ 4 Din. (Reg. S. br. 4788/32)

Prodaja lesa: tramov, hlodov, drv

Zač. državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani prodaja v skrajšanem roku potom pisemne ofertalne licitacije iz svojih gozdov:

A. Kočevje: cca 45.000 komad. tesanih tramov (cca 7000 m³), cca 4500 komadov jelovih hlodov (cca 2000 m³).
B. Straža pri Novem mestu: cca 8500 komadov tesanih tramov (cca 1500 m³).
C. Rogatec: cca 700 m³ porabnega mehkega, cca 480 m³ porabnega bukovega lesa in cca 7700 m³ drv (bukovih) — vse na panju.

Natančni pogoji, razpisi in formularji ponudb so na razpolago pri Zač. državni upravi razlaščenih gozdov v Ljubljani, Stari trg št. 34/II., in pri Sumskih upravah razlaščenih gozdov v Kočevju odnosno Straži odnosno Logu pri Rogatcu.

„ORIENT“ DRUŽBA Z O. Z.

tvornica oljnatih barv, firneža in lakov

se nahaja sedaj samo **LJUBLJANA RESLJEVA CESTA 23**

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter krepi živce in mišice. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne glaha ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.— ali pri zastopstvu: **Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Resljeva c. 1, ako pošljete v naprej Din 15.—.** Sportniki, turisti, lovci, nogometisti: pijte ga redno!

Alja Rahmanova: 8

Zakoni v rdečem viharju
Dnevnik ruske žene

Danes popoldne smo žagali drva. Polena, ki jih dobivamo, so predolga; zato jih moramo razžagati na dvoje, da jih moremo polagati na ognjišče. Prej sem to delala s pomočjo Irine ali žene nekakega zdravnika, ki stanuje dva vagona dalje od nas; zdaj mi pomaga moj ljubček. Jaz navadno klečim na zaboju, ker mi je tako zložnejše. Otmar pa stoji in se mora med žaganjem sklanjati čezme. Gledam mu v oči, čutim njegovo sapo in sem presrečna. Mislim, da bi se sploh ne mogla utruditi, tudi če bi trajalo sto let; svojih rok niti ne čutim in tudi ne telesnega dela, vidim samo njegove oči in čutim bližino njegovih ustnic.

Bilo je že pozno, morala sva napraviti luč. In žagala sva, žagala; tako je minila morda ura, kar ugašne električna luč. Odložila sem žago in tudi Otmar se je vpravil. Stal je tik ob meni; nisem ga videla, ker se je med tem popolnoma stemnilo, toda čutila sem njegovo bližino in trepetaje sem začutila, da se mi vedno bolj približuje. Že mi je gorela njegova sapa na obrazu in zdaj, zdaj se me je oklenil. Objel me je in me pritisnil k sebi, da skoro nisem mogla dihati. Tonila sem v njegovih poljubih. Počasi je luč zopet začezarevala in polagoma sem razločevala obraz svojega drugega. In zopet sem na vso moč čutila, da mu moram povedati, kako ga ljubim, da se mu moram zahvaliti za vse, kar mi je dal.

Toda nobene besedice nisem mogla spraviti iz sebe.

6. novembra 1920.

»Nataša, daj vendar svojemu knezu šivanko in malo sukanca, da si bo zašil rokav!« sem rekla danes Nataši, ko je knjaz odšel.

»Pa mu daj ti, če hočeš! Naj se sam briga za svoje luknjice!
»Zakaj si tako trdosrdna do njega, saj vidiš, da te ljubi!« ji je oponesla mati. »Saj si kar sirova z njim, tega bi pač ne bilo treba!«

»Nekateri imajo mnogo toplote v srcu; oddajajo jo, pa še vedno jim mnogo ostane; drugi jo oddajajo malo, pa je zadnje, kar imajo...« je rekla Nataša mehko. »In ljubi me morda ravno zaradi tega, ker sem nevljudna z njim... Sicer pač — glas ji je postal rezek in jezen — sicer pa ne maram biti drugačna, hočem, da sem, kakršna sem — in basta!«

8. novembra 1920.

Knjaz je danes pri materi slovesno snubil Natašo. Dala mu je spoznati, da je to povsem Natašina zadeva in ga tudi opozorila, da ga Nataša zaradi svojega značaja ne bo lahko osrečila. Končno je ugotovila, da sta Nataša in on prav za prav še prava otroka, ki bi jima bilo v sedanjih časih težko utirati si pot skozi življenje.

»O, to sva se z materjo zmenila,« je ugovarjal, »ona se bo za Natašo prav tako brigala kot zame.«

Vsi ugovori, ki jih je mati navedla, niso izdali ničesar, in pogovor, ki je trajal najmanj eno uro, se je končal tako, da si je izprosil dovoljenje, da sme z Natašo govoriti.

Zvečer sem sedela v svojem oddelku za pianinom. Mati je spala. Irine ni bilo doma in ko se je knjaz najbrž prepričal, da sem tudi jaz zaspala, je brez uvida dejal Nataši:

»Nataša, ljubim vas, ali bi ne hoteli postati moja žena?«

Nataša je nekaj časa molčala, potem se je pa začela tiho smejati; končno je rekla:

»Oženil bi se radi in jaz naj postanem vaša žena? Smešno! Ne vi ne jaz niva za to, to boste vendar uvideli... Sicer pa — glavno stvar bi bila skrajšati pozabila — jaz vas namreč ne ljubim prav nič...«

»Saj sem vedel,« je odgovoril knjaz tiho, »zato pa temeljito, jaz vas ljubim. Nataša, brez vas kar ne morem živeti!«

»Jaz pa tem laže brez vas... Veste kaj, dam vam dober svet. Vzemite Tosjo, ki je do ušee zaljubljena v vas in ki se bo, kar je glavno, za vas brigala in skrbela; ta bi bila žena za vašo mater, ne jaz... Mar nimam prav?«

Molčal je.

»No, zakaj mi ne odgovorite? Kaj je rekla vaša mati glede tega?«

»Hm, imate prav, svetovala mi je, naj vzamem Tosjo. Toda napoved, saj se ženim jaz in ne moja mati; ljubila pa mi je, da bo skrbela za vas, kot da ste njena hči, dokler bo živela.«

»Dokler bo živela. In potem? Potem se vam bo pa z menoj vred slabo godilo... Še enkrat, edino, kar morete storiti, je, da vzamete Tosjo!«

Knjaz je odšel. Nataša ga je spremljala do vrat in se počasi vračala. Uvedla se je k meni na posteljo in začela bridko jokati. To me je iznenadilo.

»Veš, Igor me bo ljubil samo tako dolgo, dokler mu ne pokažem svoje ljubezni. Toda bojim se, da sem preblaba in se mu ne bom mogla dolgo upirati. In to bi se potem zelo, zelo slabo končalo. Oba sva jezava, oba muhasta in trmasta...«

»Ne razumem te,« sem ji segla v besedo, »saj ga ne ljubiš; čemu potem govoriš, kaj bi bilo, če bi se vzela!«

»Seveda...« je rekla in jokala dalje. Jokala je ves večer.

17. novembra 1920.

Ko se oče vrne, se poročiva, tako si ponavljam vsako jutro. Lastovita beseda: poročiva! Vsa radostna zrem v neznanost, kamor kažejo žareče črke te besede. Ne dvomim, da bom srečna. Prepričana sem, da v zakonu zavisi samo od volje, da si srečen; kar ne morem razumeti, da bi mogli ljudje, ki se ljubijo, postati nesrečni drug z drugim.

Ko sem danes v knjižnici to misel izrekla, se je usula cela ploha ugovorov name. »Ponavljam! Ljudje so v zakonu nesrečni samo zato, ker norečejo biti srečni! Ničesar ne dočež brez truda, tudi sreče ne. Navadno je tako, da se ne on in ne ona ne trudita za srečo in potem drug drugega delata odgovornega.«

»Z ozirom na svoje brezskopnostvo napravljate to vprašanje na čisto nedovoljen način enovito!« se je oglašal globoki bas ravnateljevega namestnika. »Prav pogosto resno nočeta oba biti srečna, in vendar iz vsega ni nič! Največje nesreče na svetu so krive tako zvane krepostne žene. Nič ni straš-

nejšega kot krepostne žene, ki mislijo, da morajo moža na tisti način narediti srečnega, ki ga one imajo za edino pravega, ki bi rade tako rekoč vpeljale diktaturo sreče. Od zore do mraka skrbje za moža, jed je odlično pripravljena, otroci čisti in enažni in napišejo vse naloge, v hiši se vse svetli od enažnosti, in vendar bi pred tako ženo najraje pobegnili. V zakonu je namreč važno še nekaj drugega, o čemer pa vpriči mladih dam ne maram govoriti... Tako, povedal sem!«

Ko je končal, je odšel, ne da bi se ozrl, in izgubil za omarami.

»Aleksandra Lvovna ima prav!« je posegla v pogovor Elena Ivanovna, zelo simpatična ženska. »Zakon je umetnost in delo hkrati. Vsa nesreča prihaja od tuda, ker ljudje mislijo, da mora v zakonu vse uspevati samo po sebi. Glejte, mene vedno dražijo neumni ljubavni romani, ki se vsi končavajo tam, kjer bi se prav za prav morali začeti. Po poroki šele postane zanimivo, po poroki se začne odkrivati značaj, človek, šele potem se pokaže — kar je najvažnejše — kdo ima talent biti srečen... Po mojem prepričanju je v zakonu vedno mogoč kriv nesreče. On nima prizanašanja, potrpljenja, ljubezni za skromno domače življenje kakor žena. Mož, ki se ponaša s tem, da ustanavlja države, ni niti zmožen ustanoviti družine!«

»Jaz pa menim, da ništa kriva ne mož ne žena,« ee je oglašila komunistka Valja. »In sicer je iz tega vzroka, ker je sploh neumno, ustanavljati družino. To so zastareli predsodki, žalostni preostanki carskega režima. Otroke imaš lahko tudi brez zakona in sploh je neumno, če pripiežeš tako veliko važnost temu, kar je v človekovem življenju prav za prav neznatno in neskončno majhno. Edino pomembno je graditi kolektivno, državno življenje; ljubezen, zakon — to je zgolj budalo!« Jaz bi sploh ne mogla vse življenje živeti z enim in istim možem in pri tem še kaj zgraditi! Hoče se mi vedno novega, novih ljudi, nove ljubezni, hočem si ustvariti lastno življenje in ne priklenjena na moža, ki je prišel bogzna odkod, propadati v vašem spletnem zakonu!«